

הקדמה

ברוך שהחיינו וקיימנו לראות את הופעת הכרך החמישי של תשובות ועד ההלכה של כנסת הרבנים בישראל. בראשית דברינו, יש לציין שיש בכרך זה חידוש חשוב שראוי לעמוד עליו. בשנת תשנ"ב פנו אלינו כמה מחברי התנועה והציעו לצרף את הרב גילה דרור - בוגרת בית המדרש לרבנים באמריקה ורבה של קהילת "אשל אברהם" בבאר שבע - לוועד ההלכה. השבנו כדרכנו בקודש שכדי לעשות כך עלינו לבדוק אם מותר לאשה לפסוק הלכה אם לאו. כך עשינו ופסקנו על פי דעת הרוב שמותר הדבר ללא שום פקפוק הן מבחינת ההלכה המופשטת והן מבחינת המעשה במשך הדורות, והתשובה נדפסה בתשובות ועד ההלכה, כרך ד', עמ' 107-117. כתוצאה מכך הצטרפה הרב דרור לוועד ההלכה באייר תשנ"ב, נטלה חלק פעיל בכל הישיבות ואף כתבה שתיים מהתשובות המופיעות בכרך זה.

כרך זה מוקדש ברובו לשני נושאים שהעסיקו את בית המדרש ללימודי היהדות והתנועה המסורתית בשנים האחרונות:

א) בשנת תשנ"ב ביקשו כמה נשים להתקבל למסלול לרבנות בבית המדרש או לעבור מהמסלול לחינוך למסלול לרבנות. הנהלת בית המדרש התחילה לדון בענין בכבוד ראש ולהפגש עם קבוצות שונות כגון סגל המורים, תלמידי בית המדרש, כנסת הרבנים ועוד. בכ"ה בניסן תשנ"ב פנה הרב יוסף ורניק, יושב ראש הוועד של בית המדרש לנושא הסמכת נשים לרבנות, אל ועד ההלכה וביקש לדעת אם מותר לבית המדרש להסמיך נשים לרבנות. ועד ההלכה נפגש פעמיים לדון בנושא כבד משקל זה. בישיבה הראשונה בכ"א באייר תשנ"ב הוחלט על פי הצבעת הרוב (ארבעה נגד שלשה) שחובה לדון בכל שבעת הנושאים הרשומים בתשובתי להלן (מיד לפני סעיף I בעמ' 43). הנוהג המקובל בוועד ההלכה הוא שחבר אחד מתנדב או נבחר לכתוב תשובה. אולם, בגלל חשיבות הנושא הוחלט באותה ישיבה שכל חבר בוועד מוזמן לכתוב תשובה על הסמכת נשים לרבנות.

הוועד התכנס שוב בי"א בתמוז תשנ"ב על מנת לדון בחמש התשובות שנכתבו. התברר שחמש התשובות מביעות שלש עמדות בסיסיות. הרב ראובן המר, הרב מיכאל גרץ והרב גילה דרור תמכו בתשובתם המשולשת שמותר לבית המדרש ואף חייב בית המדרש להסמיך נשים לרבנות. הרב יוסף גרין תמך בתשובתי שמותר לבית המדרש להסמיך נשים לרבנות בתנאי שהנשים המתקבלות למסלול תתחייבנה בכתב לקבל על עצמן כל מצוות עשה שהזמן גרמן ולהמנע מלהשתתף בבתי דין לגיור או להעיד על קדושין או גיטין. הרב פסח שינדלר תמך בתשובתו של הרב אברהם פדר שחייבים לחכות דור שלם עד שמחוללים מהפכה הלכתית בתנועה המסורתית של קבלת עול מצוות על ידי גברים ונשים גם יחד ורק אז נוכל לבדוק את הנושא מחדש.

שלש התשובות נשלחו לרב ורניק בששי באב תשנ"ב כי על פי התקנון של ועד ההלכה מחודש תמוז, תשמ"ט, כל תשובה הנתמכת על ידי שנים מחברי הוועד לפחות היא דעה לגיטימית ומותר לנהוג על פיה. לבסוף, לאחר עיון ודיון בתשובות החליטה מועצת המנהלים של בית המדרש בי"ט בכסלו תשנ"ג לאמץ את הדעה הראשונה הנ"ל ולהסמיך נשים לרבנות בלי שום תנאים. ואכן הרב ולרי סטסין הוסמכה לרבנות בטקס הסיום בכ' במרחשוון תשנ"ג. אני, כמובן, לא הסכמתי עם אותה החלטה ורק ימים יגידו אם מועצת המנהלים צדקה אם לאו. אבל ראוי להדגיש שהתהליך של קבלת ההחלטה היה מחושב, מכובד, והלכתי ועל כך יש לשבח את כל הגורמים שהיו מעורבים בדבר.

ב) לפני שנים מספר החליטה התנועה המסורתית להצטרף לעמותת "מנוחה נכונה" על מנת לקבל חלקת קבורה ולייסד חברה קדישא עצמאית. בסיון תשנ"ב ביקש הרב אהוד בנדל מוועד ההלכה לכתוב טיוטא של תקנון לחברה קדישא ולהתחיל לטפל בבעיות ההלכתיות הסבוכות לפני הקמת החברה קדישא. אני חיברתי טיוטא כזאת וחברי הוועד החליטו אז לכתוב תשובות על כמה מהבעיות המרכזיות הדורשות עיון וליבון. ארבע מהן מופיעות בכרך זה: טהרת המת, טהרה לחולי איידס, תרומת הגוף לבית ספר לרפואה, וקבורה בארון בארץ ישראל (שאלה זאת גם נשאלה בנפרד על ידי אחד מחברי התנועה). אנו מקווים שמשרד הדתות יכבד את פסיקתו של בית משפט העליון

ויקצה לנו קרקע לקבורה בקרוב כדי שנוכל לקיים את המצוה שהיא "חסד של אמת".

לבסוף, ברצוני להודות לכל אלה שהשקיעו מזמנם וממרצם בספר זה :
חברי ועד ההלכה לא חסכו מעמלם לכתוב תשובות ולהגיע אל ישיבות
הוועד ממרחקים - ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלימה מעם ה'!
מזכירותי, אלן כהן (עד טבת תשנ"ד) ואיריס ויינפלד (טבת תשנ"ד ואילך)
הדפיסו את חלק הארי של התשובות המופיעות כאן - תשואות חן חן להן!
ישראל חזני התקין את הכרך והביאו לדפוס- תודה גם לו.
פרץ רודמן הואיל בטובו להגיה את התקצירים באנגלית שלא על מנת לקבל
פרס ותפס בעינו החדה טעויות כתיב ולשון.

הרב אהוד בנדל, ראש אגף הפרסומים של התנועה, וגבי יהודית שוייג
עודדוני בחדשים האחרונים להוציא את הכרך לאור והושיטו עזרה ביד רחבה.
לבסוף, ברצוני להודות לדודי היקר הרב ברוך גולדשטיין יצ"ו מווסטר
מסצ'וסטס שהחליט להקדיש את הכרך הזה לזכר הוריו, אחיו ואחותו שנספו
בשואה. זה אופייני לו שהוא בחר בדרך כה משמעותית להנציח את משפחתו.
יהא רעוא מן שמיא שימשיך ללמוד וללמד ולקרב יהודים למורשתם, כפי
שהוא עושה זה עשרות בשנים. כך יהי רצון שהוא ודודתי רבקה יצ"ו ירוו נחת
רבה מצאצאיהם עד מאה ועשרים.

אני מסיים כרך זה דקות ספורות לאחר חתימת הסכם השלום בין ירדן
לבין מדינת ישראל. יהי רצון שכשם שזכינו לחתום על הסכמי שלום עם
מצרים וירדן, כן נזכה להגיע לשלום אמיתי עם כל שכנינו מבני ישמעאל,
ויתקיימו בנו הכתובים: "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד" (ויקרא
כ"ו:ו') "וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות, לא ישא גוי אל גוי
חרב ולא ילמדו עוד מלחמה" (ישעיהו ב' ד').

הרב דוד גולינקין

יו"ר ועד ההלכה

ירושלים עיר הקודש

כ"א במרחשוון תשנ"ה